

Міністерство освіти і науки України

ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

VIII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ»

ЧАСТИНА 1

Міністерство освіти і науки України

ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

VIII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ»

ЧАСТИНА 1

21-22 березня 2024 року

Харків – 2024

Управління розвитком соціально-економічних систем: Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 21-22 березня 2024 року). Харків: ДБТУ. Ч. 1. 2024. 694 с.

ГОЛОВА ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ

В.М. МИХАЙЛОВ – проректор з наукової роботи ДБТУ, доктор технічних наук, професор;

ЗАСТУПНИКИ ГОЛОВИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ:

М.А. СЕРІК

– проректор з науково-педагогічної роботи ДБТУ, кандидат технічних наук, доцент;

Ю.М. САГАЧКО

– завідувач кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, кандидат економічних наук, доцент;

ЧЛЕНИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ:

В.І. АРАНЧІЙ

– перший проректор Полтавського державного аграрного університету, професор;

І.Г. БРИТЧЕНКО

– проректор з міжнародних зв'язків, професор Університету менеджменту безпеки в Кошице (Словаччина), доктор економічних наук, професор;

С.І. ВАСИЛШИН

– директор Інституту обліку і фінансів НААН, провідний науковий співробітник ННЦ «Інститут аграрної економіки», доктор економічних наук, професор;

Н.М. ВДОВЕНКО

Ю.П. ВІТКОВСЬКИЙ

– завідувач кафедри глобальної економіки НУБіП, доктор економічних наук, професор;

– професор кафедри глобальної економіки ДБТУ, доктор економічних наук, професор;

– завідувач кафедри економіки підприємства та організації бізнесу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, доктор економічних наук, професор

Т.А. ВЛАСЕНКО

– проректор з наукової роботи СНАУ, доктор економічних наук, професор;

Ю.І. ДАНЬКО

– ректор ПЗВО «Харківський технологічний університет «ПАГ», кандидат економічних наук, доцент;

О.В. ДУДНИК

– проректор з навчальної та виховної роботи НУБіП, доктор економічних наук, професор, академік НААНУ;

С.М. КВАША

– доктор економічних наук, доцент Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика;

О.М. КРАВЧЕНКО

І.О. КРЮКОВА

– завідувач кафедри обліку і оподаткування ОДАУ, доктор економічних наук, професор;

О.С. МАКОВОЗ

– професор кафедри менеджменту Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», доктор економічних наук, професор;

О.В. МАНДИЧ

– професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Державного біотехнологічного університету, Голова Ради молодих вчених при Харківській обласній військовій адміністрації, Асоційований член – регіональний координатор Ради молодих учених при Міністерстві освіти і науки України, доктор економічних наук, професор;

А.В. МОСКАЛЕНКО

– декан факультету менеджменту, адміністрування та права ДБТУ, доктор юридичних наук, професор;

В.М. НАГАЄВ

– професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, доктор педагогічних наук, професор.

В.С. НІЦЕНКО

– професор кафедри підприємництва та маркетингу, Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, доктор економічних наук, професор;

Г.П. ПАСЕМКО

– професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, доктор наук з державного управління, професор;

РАФАЛ РЕБІЛАС

– проректор з міжнародних питань, академія ВСБ, Домброва-Гурничка, Республіка Польща;

ЯЦЕК СКУДАРСКИ

– доктор-інженер, Варшавський університет природничих наук – SSGW, Республіка Польща;

О.В. СМІГУНОВА

– в.о. вченого секретаря Інституту тваринництва Національної академії аграрних наук України, кандидат економічних наук, доцент;

І.Б. ЯЦВ

– професор кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності ЛНУП, доктор економічних наук, професор;

А.М. ЯЦУН

– професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, доктор економічних наук, професор;

**ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ І
НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ УСТАНОВ, СПІВРОБІТНИКИ ТА
ЗДОБУВАЧІ ЯКИХ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У КОНФЕРЕНЦІЇ:**

- *Державний біотехнологічний університет*
- *Delft University of Technology, Delft, Netherlands*
- *JIN Climate and Sustainability, Groningen, Netherlands*
- *Higher Education Institution Vilniaus kolegija, Vilnius, Lithuania*
- *University of Security Management in Košice, Kosice, Slovakia*
- *Warsaw University of Life Sciences, Warsaw, Poland*
- *Відокремлений підрозділ національного університету біоресурсів і природокористування України «Бережанський агротехнічний інститут»*
- *Відокремлений підрозділ Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»*
- *Відокремлений структурний підрозділ «Івано-Франківський фаховий коледж Львівського національного університету природокористування»*
- *Відокремлений структурний підрозділ «Ладизинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»*
- *Відокремлений структурний підрозділ «Могилів-Подільський технолого-економічний фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»*
- *Відокремлений структурний підрозділ Кам'янець-Подільський фаховий коледж НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»*

- Відокремлений структурний підрозділ Уманський фаховий коледж технологій та бізнесу Уманського національного університету садівництва
- Вінницький навчально-науковий інститут економіки Західноукраїнського національного університету
- Вінницький науково-дослідний експертно-криміналістичний центр Міністерства внутрішніх справ України
- Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
- Вінницький технічний фаховий коледж
- Державна інспекція архітектури та містобудування України
- Державна навчально-наукова установа «Академія фінансового управління»
- Державна установа «Інститут економіки та прогнозування НАН України»
- Державна установа «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України»
- Державна установа «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України»
- Державна установа «Інститут серця МОЗ України»
- Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет»
- Державний податковий університет
- Державний торговельно-економічний університет
- Державний університет інфраструктури та технологій
- Дніпровський державний аграрно-економічний університет

- *Дніпровський державний технічний університет*
- *Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара*
- *Дніпровський політехнічний фаховий коледж*
- *Донецький державний університет внутрішніх справ*
- *Запорізький національний університет*
- *Західноукраїнський національний університет*
- *Івано-Франківський навчально-науковий інститут менеджменту Західноукраїнського національного університету*
- *Інститут агроекології і природокористування НААН України*
- *Інститут демографії та проблем якості життя НАН України*
- *Інститут економіки промисловості НАН України*
- *Інститут тваринництва НААН України*
- *Інституту кліматично орієнтованого сільського господарства НААН*
- *Київський електромеханічний фаховий коледж*
- *Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана*
- *Київський національний університет імені Тараса Шевченка*
- *Київський національний університет технологій та дизайну*
- *Київський університет інтелектуальної власності та права*

- *Комунальне некомерційне підприємство Харківської обласної ради «Обласний туберкульозний санаторій «Ріпки»*
- *Комунальний заклад «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 18 Вінницької міської ради»*
- *Комунальний заклад «Хорошівський ліцей Безлюдівської селищної ради»*
- *Комунальний заклад вищої освіти «Вінницька академія безперервної освіти»*
- *Криворізький державний педагогічний університет*
- *Криворізький фаховий коледж торгівлі та готельно-ресторанного бізнесу*
- *Лозівська філія Харківського автомобільно-дорожнього фахового коледжу*
- *Луцький національний технічний університет*
- *Львівська філія ПВНЗ «Європейський університет»*
- *Львівський державний університет внутрішніх справ*
- *Львівський інститут Міжрегіональної академії управління персоналом*
- *Львівський національний університет імені Івана Франка*
- *Львівський національний університет природокористування*
- *Львівський торговельно-економічний університет*
- *Маріупольський державний університет*
- *Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького*
- *Миколаївський національний аграрний університет*

- *Навчально-науковий інститут «Українська інженерно-педагогічна академія» Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна*
- *Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України*
- *Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України*
- *Національна академія Національної гвардії України*
- *Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»*
- *Національний інститут стратегічних досліджень*
- *Національний лісотехнічний університет України*
- *Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»*
- *Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»*
- *Національний транспортний університет*
- *Національний університет «Запорізька політехніка»*
- *Національний університет «Кієво-Могилянська академія»*
- *Національний університет «Львівська політехніка»*
- *Національний університет «Одеська юридична академія»*
- *Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*
- *Національний університет біоресурсів і природокористування України*

- Національний університет водного господарства та природокористування
- Національний університет харчових технологій
- Обласний комунальний позашкільний навчальний заклад «Рівненська Мала академія наук учнівської молоді» Рівненської обласної ради
- Одеська державна академія будівництва та архітектури
- Одеський національний економічний університет
- Північноукраїнський інститут імені Героїв Крут Приватного акціонерного товариства «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
- Полтавський державний аграрний університет
- Полтавський університет економіки і торгівлі
- Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
- Приватне підприємство «Композит»
- Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет»
- Приватний вищий навчальний заклад «Університет сучасних знань»
- Приватний вищий навчальний заклад «Харківський технологічний університет «ШАГ»
- Сумський державний педагогічний університет імені Макаренка
- Сумський національний аграрний університет
- Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова

КОНЦЕПЦІЯ ПЛАТФОРМ ВІДКРИТИХ ІННОВАЦІЙ ЯК ФОРМАТ ІНКЛЮЗИВНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Богашко О.А., кандидат економічних наук, доцент,
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини, м. Умань, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2665-6772>

Останнім часом широко поширився новий інструмент інтеграції інноваційної, освітньої та науково-дослідницької діяльності – платформи відкритих інновацій. Еволюціонуючи, інноваційна діяльність стає більш гнучкою. Платформні моделі виступають як ключовий механізм координації і забезпечують новий простір для взаємодії сфер науки, освіти та інновацій. Учасники платформ мають можливість обмінюватися знаннями та використовувати міське середовище.

В останні роки інноваційна політика віддавала перевагу інтеграції наукової, освітньої та інноваційної сфер. Попередньо це охоплювало науково-орієнтовані проекти з обмеженою кількістю учасників, що реалізовувалися великими компаніями у межах технопарків і кластерів. Однак зараз акцент робиться на розвиток інноваційних систем та відкритих інновацій платформного типу, залучаючи широке коло учасників. Платформи відкритих інновацій базуються на сучасних цифрових інструментах управління та створюють якісно новий простір для співпраці.

Платформний підхід розширює базу знань для надання спеціалізованих послуг користувачам на основі відкритих інноваційних рішень [2]. Платформи інтегрують знання з різних джерел, включаючи досвід користувачів, формуючи сприятливе середовище для спільного створення нової цінності і посилення мережевого ефекту. Особливий інтерес викликають механізми координації взаємодії університетів із зовнішніми постачальниками послуг, які впливають на організацію співпраці, використання відкритих інноваційних практик, та якість наданих сервісів. У минулому проекти, спрямовані на розвиток співпраці між університетами та компаніями, часто включали організацію мережових комунікацій та підбір партнерів на початковому етапі створення новацій [1].

Відкритий формат інноваційних процесів та спільного виробництва відповідає загальній логіці зміни взаємовідносин між установами вищої освіти, бізнесом та суспільством. Вищі навчальні

заклади відмовляються від закритої моделі співробітництва та стають більш відкритими. У такому контексті інноваційні платформи розуміються як нові формати взаємодії, які сприяють розвитку культури відкритих інновацій, комунікації та партнерства. Завдяки ефективній співпраці компаній, освітніх та наукових організацій з громадськістю на основі платформ розвиваються відкриті інновації та виробництво, що збільшує шанси на отримання часткової державної підтримки на передкомерційній стадії [4].

У науковій літературі, що присвячена економічному розвитку регіонів, інноваційні платформи розглядаються як політичний інструмент, який сприяє розширенню різноманітних зв'язків між секторами. Ці платформи інтегрують різні типи знань (синтетичні, символічні, аналітичні), що сприяє активізації інноваційної діяльності в різних галузях та технологічних сферах. Підхід, спрямований на розвиток регіонів через інноваційні платформи, відрізняється від кластерного підходу шляхом акцентування на організацію «горизонтальних потоків» та поєднання знань різного характеру [3]. Проте цей критерій є відносним і абстрактним, тож межа між згаданими підходами може бути нечіткою. Головна характеристика, яка робить платформу моделю відмінною від кластерної, полягає у її відкритості.

Обидва підходи не виключають один одного, а, навпаки, перетинаються та є взаємодоповнювальними. Створення інноваційних платформ сприяє підвищенню продуктивності учасників кластера. Розпад кластерів, інтернаціоналізація ланцюжків вартості та «розрив зв'язків» стимулювали глобалізацію бізнес-систем. У таких умовах розвиток інноваційних процесів відкриває можливості для налагодження нових зв'язків. Використання набутого досвіду сприяє максимальній реалізації потенціалу розвинених наукомістких регіонів у процесі створення нової вартості.

У наукових публікаціях можна зустріти трактування, що розглядають платформи як окремий вид організаційних концепцій. Будь-яка платформа розглядається як процес, що ґрунтується на відкритості, залученні різноманітних учасників та використанні новітніх методів для створення значущості.

Виділяють три основні види: *технологічні платформи*, що включають продуктову сферу, *платформи ланцюжків створення вартості*, які охоплюють автомобільну промисловість та інші галузі, та *промислові платформи* з урахуванням використання сучасних технологій.

Останнім часом платформи визначаються як інтернет-бізнес-моделі, що базуються на цифрових технологіях, такі як Facebook, Uber

тощо. Ефективність кожної платформи у створенні нових вартостей в значній мірі залежить від її привабливості для нових користувачів та розробників, а також від здатності до отримання мережевого ефекту.

Бізнес-модель відкритих інновацій ідеально відповідає характеристикам платформи. Найчастіше відкритий формат платформної співпраці стимулює інноваційну діяльність, і забезпечує взаємну користь у створенні нової вартості. Поняття платформ та платформної економіки є логічним розвитком дискусій про мережі та мережеве суспільство, які почалися у 1990-х роках. Термін «платформа» використовується для опису нового способу взаємодії у сфері соціальної та економічної діяльності. Підхід на основі платформ відповідає вимогам нової соціально-технологічної парадигми, підсилюючи мегатренди цифровізації технологій та глобалізацію ринків, що призводить до появи бізнес-систем. Це сприяє виникненню нових форм виробничої та інноваційної співпраці.

Створення нових знань у межах платформ передбачає інтеграцію різних типів знань, а також виявлення зв'язків між ними. Проте ефективне організування цих процесів в контексті систем, які обслуговують платформи, залишається актуальним питанням. Цифрові та фізичні інноваційні платформи сприяють взаємодії учасників системи, проте установлення взаємодії на різних платформах (фізичній, когнітивній, соціальній або інституційній) може відрізнитися. Такі особливості також характерні для організації інноваційних процесів.

З погляду управління платформами до критичних компетенцій відносяться забезпечення прибутковості, формування та розподіл нової вартості у межах багатосторонньої платформи та досягнення мережевого ефекту. Усі ці аспекти повинні бути адекватно розвинені для забезпечення ефективного функціонування платформи для її користувачів та власників в фізичному та цифровому середовищах.

Концепцію платформ відкритих інновацій можна розглядати як формат інклюзивної інноваційної політики, яка базується на ідеї того, що залучення більшої кількості людей до інноваційної діяльності призводить до значно більших вигод для широкого кола осіб – як для самих інноваторів, так і для споживачів інноваційних продуктів та послуг. Цей принцип відповідає іншим підходам, рекомендованим для багатьох країн, відповідно до яких значущими є не стільки самі інновації, а процес залучення до їх розробки.

Література:

1. Bogashko A. The Nation's Human Capital is a Major Resource of the State's Innovation Potential. *SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION*. Proceedings of the International Scientific Conference. Volume VI. May 22 th – 23 th, 2020. Rezekne, Rezekne Academy of Technologies, 2020. pp. 544-553. DOI: <https://doi.org/10.17770/sie2020vol6.5056>
2. Brynjolfsson E., McAfee A. *Machine. Platform, Crowd: Harnessing Our Digital Future*. New York : W.W. Norton and Company, 2018. 416 p.
3. Cooke P., De Laurentis C., MacNeill S., Collinge C. The Matrix: Evolving Policies for Platform Knowledge Flows. *Platforms of Innovation: Dynamics of New Industrial Knowledge Flows*, London : Edward Elgar Publishing, 2010. pp. 311-360. URL: https://ideas.repec.org/h/elg/eechap/13218_12.html
4. Leminen S. *LivingLabs as Open Innovation Networks: Networks, Roles and Innovation Outcomes* (PhD Thesis). Aalto : Aalto University. URL: <https://aaltodoc.aalto.fi/bitstream/handle/123456789/17899/isbn9789526063751.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

АСПЕКТИ БІОЕКОНОМІКИ У ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ ГАЛУЗІ

Будякова О.Ю., кандидат економічних наук, доцент,
Київський національний університет
технологій та дизайну, м. Київ, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6028-2650>

Сприяння трансформації інноваційних систем є життєво важливим зусиллям у глобальному прагненні зменшити негативні екологічні наслідки економічної діяльності. На тлі цих процесів науковці та політики підкреслюють потенціал переходу суспільства до «біоекономіки».

Основні проблеми навколишнього середовища, пов'язані зі зміною клімату, створюють значні проблеми для країн у всьому світі: ризики для здоров'я, зменшення біорізноманіття, потенційні конфлікти та зменшення сільськогосподарського виробництва. Нові технології можуть допомогти обмежити негативний вплив зміни клімату, а політичне регулювання може підтримати їх розвиток. Тому існує потреба у дослідженні структур та перехідних процесів, пов'язаних із появою сталих технологій. Фактично, багато країн прагнуть створити структури для прискорення процесів переходу до сталого розвитку, які закладають основу для обмеження екологічних проблем у майбутньому,

БЕСЕДИНА М.В.	
Характерні особливості забезпечення інноваційної діяльності в аграрному секторі економіки України	463
ВУСНKOVA O.O.	
Trend analysis of financial technology development.....	469
БІЛОУСЬКО P.C.	
Аспекти інноваційного розвитку України	472
БОГАШКО O.A.	
Концепція платформ відкритих інновацій як формат інклюзивної інноваційної політики.....	475
БУДЯКОВА O.Ю.	
Аспекти біоекономіки у фармацевтичній галузі	478
БУЛАХ I.I.	
Інновації сфери фінансових послуг в період воєнного часу	482
ВАСИЛЬЧЕНКО M.I.	
Розвиток стартап-екосистеми України: нові виклики та можливості в контексті останніх цифрових перетворень	485
ВЕРБИЦЬКА Г.А.	
Роль публічного управління у розвитку інноваційного потенціалу підприємств та забезпеченні національної безпеки України.....	488
ВІННІКОВА В.В., ЯНО А.	
Управління економічною безпекою аграрних підприємств.....	490
ВИКЛЮК M.I.	
Концептуальні засади інвестиційно-інноваційної безпеки регіону.....	494
ВІННІКОВА В.В., АНТОНЕЦЬ Д.	
Інноваційна політика підприємств агропромислового комплексу	498
ГАНЗЮК С.М.	
Фінансовий портфель інноваційного розвитку країни.....	502

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ**

**Матеріали VIII Міжнародної
науково-практичної конференції**

Частина 1

Державний біотехнологічний університет

Відповідальна за випуск *Ю.М. Сагачко*

Редактори: *А.М. Яцун, В.М. Нагаєв*

Підписано до друку 25.03.2024.

Формат 60 × 84 1/16. Папір офсетний.

Гарнітура Garamond. Офсетний друк.

Умовн. друк. арк. – 43,3. Наклад – 300 прим.

Видавництво ТОВ «Стильна типографія»
61002, м. Харків, вул. Чернишевська, 28 А

Тел.: (057) 754-49-42

E-mail: zebra-zakaz@mail.ru

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

серія ДК № 4863 від 12.03.2015 р.